II. ч. 285. (440) Неділя, 21. грудня 1941. Ціна 30 сот

...СЬКІ ВІСТІ

...крім неділь і свят

...kauer Nachrichten" — Tageszeitung.

Administration: Reichsstrasse 34.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і за кордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол. 5 чеських корон = 1 зол. 5 слов. кор. = 1 зол.

...хідньому фронті

...стрільном. Німецькі контрторпедовці повернулися ціло до своєї випадової бази.

В боротьбі проти англійського морського постачання затопили підводні човна 4 англійські пароплави 17.000 тон загальної містоти при тому ушкодили торпедами: два цистернові кораблі і один фрахтовий. В каналі св. Юрія знищили минулої ... призначені до стежної ...

...ловецькі машини та протилетунська артилерія збили 12 англійських машин, серед них пять чотиримоторових бомбовиків. Пропав один власний літак.

—o—

...тастрофальне положення ...о півострова

...ці війська є тепер на південному березі ріки Пріем. Цей відворот перевели вночі. Держава Кедаг, що є під англійською охороною, має 9,430 кв. км. з 480.000 здебільша маляйського населення і має велике значіння з огляду на багаті копальні цини.

...японців в Гонконі

...сант на Гонконі.

Як „Домеї" подала додатково з Каолюн, десант перевели 18. грудня в год. 22. (15 нім. часу) в трьох точках у північно-східній частині Гонкону і на одному західньому відтинку британської коронної колонії. Японська артилерія піддержувала сильним вогнем з Каолюну японські морські боеві сили, які причалювали, та військові частини армії. Ворог відповідав вогнем. Японські боеві сили скоро переводили свої дальші операції у всіх частинах Гонкону.

В Амой чули, так подає Домеї дальше, що губернатор Гонкону, сер Марк Юнг втік до невідомої місцевости. Утеча Юнга довела до великого обурення між вояками та серед китайського населення.

—o—

Японці здобули численний военний матеріял

БЕРЛІН. — В успішних боях японців проти ворожих боевих сил японські війська здобули до 14 грудня 39 панцирних боевих возів, 33 гармат, 23 піхотних гармат, 35 машинових крісів, 20 протипанцирних гармат, 4 протилетунські гармати, 6 змотиризованих гармат, 255 авт. З британських помічних військ взято вполон 100 індійських вояків.

—o—

Стверджено засоби трійливих ґазів на Ґуамі

ТОКІО. — Японська цісарська головна кватира подала в пятницю, що японські боеві сили, які зайняли американський острів Ґуам на Пацифіку, ствердили велику кількість трійливих ґазів між здобутими засобами зброї та муніції. Одначе нема певних даних на те, як ужито цього ґазу проти японських боевих сил.

Нова Европа і нова Азія

Початок війни поміж Японією та англо-саськими державами означує новий зворотний пункт на шляху до сотворення нового ладу на Далекім Сході під проводом Японії. Цей лад має бути сотворений не наслідком порозуміння поміж Японією та державами АБЦД, а наслідком сучасної збройної боротьби поміж ними. Держави оси й Японія мають тепер тих самих ворогів і це вже є до певної міри запорукою того, що суспільно-політичний лад в Европі й на Далекім Сході буде мати багато спільних рис. Разом з тим буде вирішена й майбутня політична доля чужонаціональних земель СССР в Азії, де за переписом населення з 1926 р. було також понад два мільйони українців, число яких протягом наступних пятнадцяти років мабуть поважно зросло наслідком безупинних заслань та примусового переселення.

Величезні осяги японців у перших днях війни, а також підтвердження невтральної преси, свідчать про те, що збройний виступ Японії був несподіванкою для Вашінґтону. Факт цей незвичайно характеристичний для політичної ментальности американського уряду, зокрема для президента Америки, який зробив все що міг, щоб війну викликати якнайскоріше. Щодо війни між Японією та англо-саськими державами прийде, ясно виходило вже десяток років тому, коли Японія мусіла виступити зі Союзу Народів наслідком манджурського конфлікту. Робила її неминучою та ненаситність англо-саської плютократії, що за ніяку ціну не хотіла допустити до нормального розвитку продукційних сил Китаю, потрібних не лише для самого Китаю, а й для Японії та цілої Східної Азії. Найхарактеристичніше для діяльности англо-саських держав у Китаю було їх співробітництво зі Совітами. Англія та Америка дивилася байдуже як большевики намагалися окупувати Манджурію і як фактично зайняли Зовнішню Монголію і Китайський Туркестан, виступаючи водночас проти Японії, як вона рятувала Манджурію й розпочала рятункову акцію в найбільше загрожених большевиками частинах Китаю.

Большевицькі провокації на кордонах Манджуко перед сучасною війною, що перетворювались у справжні бої були можливі лише наслідком того, що московські можновладці мали певність підтримки англо-саських держав. Підтримання ними та Московщиною Чан-кай-шека в його боротьбі проти Японії було важким нарушенням невтральности цими державами, яке коштувало величезні криваві жертви з обох сторін затягаючи війну в Китаю на чотири роки. Намагання японського уряду осягти не зважаючи на це все порозуміння з англо-саськими державами шляхом переговорів у Вашінґтоні гідні справді найбільшого подиву і доводять понад усякий сумнів, що Японія зробила все, щоб уникнути війни і немає також сумніву, що й Рузвелт зробив усе, щоб допровадити до війни.

Умови, на яких Америка годилася ніби на порозуміння з Японією, були просто безглуздими, бо вимагали по суті капіту-

ляції, значить мілітарного, політичного й економічного самогубства. Щоб зрозуміти це все, досить глянути на мапу Тихого Океану, на островах, якого англьо-саські держави урядили протягом останніх років справжню морську облогу Японії. Північний кінець цього ланцюха морських забороп творить Дач-Гарбур на Алясці, майже по середині поміж Сан-Дієґо на американськім боці і Токіо на японському боці лежить Мідвей, на південнім сході від нього — головне опертя американців Гаваї, далі на південь Джанстон і Пальміра, на довжині 165 Вейк, на довжині 145° — Гуам, і врешті на півдні від Формози, проти Індокитаю лежать міцно озброєні Філіпіни. До них треба прилучити британійські твердині Гон-Кон і Сінґапур, голяндську Сурабайю і совітський Владивосток та Петропавловськ на Камчатці.

Але всі ці ворожі морські бази, які врештою японці почали вже ліквідувати й проти яких Японія не має свої власні опірні забороли на Маршальських, Каролінських та Маріянських островах, не творять великої небезпеки для самої Японії, поки вона міцно тримається на китайськім побережжі, бо доти лишається Японське море внутрішнім японським басейном. Доступ до нього з Тихого океану боронять самі японські острови, що разом з тисячами інших дрібних островів на сході творять барієру, через яку не пробіється ніяка фльота. Отже вимога Рузвелта, щоб японські збройні сили опустили китайське побережжя, була нічим іншим тільки провокацією. Що ця провокація викличе таку швидку відповідь Японії, Рузвелт очевидно не припускав і таким чином попав у свою власну пастку.

Вже перші дні війни доводять яскраво, що Англія не має найменшої причини бути вдячною Рузвелтові за обтяження її новим противником, коли вона й так не може собі ради дати. Коли Рузвелт не бачив іншого засобу втягти Америку до війни проти Европи, як спровокуванням війни в Азії, то треба йому без застереження признати, що він винайшов засіб оригінальний, а ще більше коштовний. Чи цим він зробить війну проти Европи популярнішою серед своїх громадян то більше ніж сумнівне. І немає сумніву, що поширюючи війну на цілу земську кулю Рузвелт виявив себе не лише гідним учнем Леніна, що міг потанцювати собі в труні під вибухи ворожих бомб, але й гідним приятелем Сталіна, хоча не відомо, чи цей „геній людства" буде йому вдячний за війну на Далекому Сході. Що правда, японські політичні круги гадають, що ця війна дотеперішних японсько-совітських відносин не потребує нарушувати, але не самі вони тут міродайні. „Журналь де Женев" з 10. ц. м. подає, наприклад, думку свого дописувача з Лондону, яка напевно не є його власною: „Тяжко собі уявити, щоб совіти не приєдналися до бльоку АБЦД, бо коли на їх вимогу Англія виповіла війну Фінляндії, Румунії й Угорщині, то вони самі не зможуть відмовитися виповісти війну Японії, коли Англія й Америка просили б їх про те, щоб мати операційну базу цілком близько від Японії. Такі міста як Йокогама і Токіо лежать не далі 700 миль від Владивостока, де Совіти повинні мати численні підводні човни..." З другого боку кореспондент „Пополо д'Італія" з Токіо висловлює здогад, що „ЗДПА натиснуть на Сталіна, щоби можна було покористуватись їх базами Східньоого Сибіру та Камчатки, а це раніше чи пізніше поширить конфлікт".

Тимчасом боротьбу за Нову Европу злучено з боротьбою за Нову Азію тим, що держави оси та Японія ведуть війну проти спільного ворога, Великобританії. Перемоги німецької зброї в Европі створили вже поважні передумовини для перемоги Японії не лише зменшивши поважно збройні сили британійської імперії, а й уможлививши порозуміння поміж Японією та Францією у справі спільної оборони Індокитаю. А воно в свою чергу довело до сучасного порозуміння між Японією і Сіямом у справі створення нового ладу в Східній Азії та відкрило Японії шлях для наступу з одного боку проти Сінґапуру, з другого проти Бірми та важливого получення поміж Ранґуном і Чункином.

Війна на Далекому Сході, до якої Рузвелт втягнув Черчіля, зменшить безперечно англійські сили на Близькім Сході, а тим самим і англійську поміч большевикам на Кавказі. Оскільки безпосередня збройна поміч ЗДПА зможе вирівняти ці втрати, питання більш ніж сумнівне. Хоч людські резерви Совітів також не є невичерпальні, але в кожнім разі вони потребують більше літаків і повзів ніж людей, а постачання буде утруднене не лише тим, що американці потребуватимуть більше ніж перед цим зброї для самих себе, а й через те, що брак тонажу наслідком морської війни з Японією буде багато більший.

Наступ японської армії на Бірму збільшує й небезпеку, яка загрожує англійському володінню в Індіях з боку Кавказу, Ірану та арабських народів Близького Сходу. Можливо, що на чергу кількох найближчих місяців буде поставлене питання найдальше йдучих політичних змін в цілій Азії, від Каспійського моря до Тихого Океану. Роля України і Чорного моря може бути в цих подіях також значною. Вони мають бути помостом між Заходом і Сходом, мають лучити Европу не лише з поневоленими народами Кавказу, а й совітської Азії. Новий лад в Україні утворюється одночасно у творенням Нової Европи і Нової Азії, отже й національно-політична активність українського народу повинна відповідати геополітичному становищу України.

М. Данько.

Як організовано шкільництво на Воли

II*)

В цій області засадничо були відкриті тільки українські школи. В деяких місцевостях з чеським населенням нім. влада дозволила відкрити і чеські школи. Крім того перед місяцем окружний комісар у Здолбунові дозволив полякам утворити польську школу.

Українське шкільництво в Рівенській області від початку його організації було здане на власні сили, які там знаходилися. Люди, яді розпочали творити шкільництво, хоч були добрими адміністраторами, як Осібовський, Дроздовський, Кульнинський, або добрими організаторами, як: Бусел, Ільницький, але недоставало їм того досвіду, який мають чи мали польські та большевицькі керманичі шкільництва. Незважаючи на те вони поставили шкільництво на належному рівні, хоч вороги усунули їх від праці у шкільництві. Тепер, маючи можливість розгорнути свої сили та здібности, мали організатори малий досвід, практику, малий стан (Бусел), але кермовані патріотизмом і добром для українського народу, залишені власним силам, вивязались добре зі свого завдання.

Числа ці неповні, бо деякі місцевості не надіслали звіту про стан шкільництва. Одначе факт, що в Рівенській області не було найменшого села, де не булоб початкової школи. У міських школах вчиться 8—15% польських дітей (більший відсоток у неповно середніх школах) і 1—2% московських дітей.

В українських школах учило коло 2—5% московських і коло 10% польських висококваліфікованих сил. Цей відсоток поляків учителів більший у сарненській і костопільській округах, де більше польського населення, ніж в інших округах. Сарненська і костопольська округи потребували понад 250 учителів, щоб виелімінувати польський учительський елемент. Тому то обовязком молодих і енергійних українських учительських сил, які ще до цього часу перебувають на еміграції, взяти під свою опіку від літ забутий, найбільше гноблений і в темноті вдержуваний куток української

землі. Не можна безчинно приглядатись наступові польських учителів. Костопільщина і Сарненщина, чи радше ціле Полісся, мусить віднискати свій український дух і характер.

Місяць після відкриття шкіл (1. Вересня) перепровадили візитації шкіл: куратор Бусел, та обласні цивільні інспектори: Церкевич і Дроздовський, які при цій нагоді давали на місцях учительству поради і вказівки. Автор цих рядків, який переводив інспекцію переважно середніх шкіл і який обїхав більшу частину області ствердив, що українське середнє шкільництво як і непосередне стоїть на належно високому рівні. У більшості гімназій учительські сили були так добре дібрані, що гімназії ці своїм рівнем навчання перевищували б. польські гімназії. В школах, крім обовязкових викладів з українознавства, відбувались ще вечірні виклади для старших, реферати, улаштовувано національні свята. Дирекції шкіл дбали проте, щоби школам надати віддавна затрачений внутрішній і зовнішній український характер. Звертаю увагу, щоб всюди населення розмовляло по українському і зберігало чистоту української мови. Кожня школа була прикрашена портретами українських князів, гетьманів і визначних діячів, вишитими рушниками та мали тризуб. Часто на подвірі школи можна було бачити великий жовто-блакитний прапор. Українське учительство зустрічалося після двохлітнього „виховання" большевиків з поважними труднощами у вихованні дітей. Учителі мусіли в першу чергу боротись із недисциплінованістю серед шкільних дітей, на що большевики цілковито не звертали уваги. Крім того внаслідок зменшеної програми большевицьких шкіл, багато учнів важко давало собі раду зі збільшеною програмою українських шкіл. Через брак одежи й обуви у селян часто деяка частина дітей не являлася на лекції у школі, що відємно впливало на науковий рівень школи. Одначе цю справу деякі школи чи села (район Гоща), розвязували в той спосіб, що дохід з вистав чи святочних імпрез призначувано в користь бідних дітей. Цілком зрозуміле, що така розвязка цієї справи половинна і цих недостач не усуне.

В персональному складі Обласного Освітнього Відділу при кінці серпня прийшли такі зміни: заступник куратора Ільницький, відійшов до відділу пропаганди Обл. Управи, як керманич; обласний інспектор Трофімчук був звільнений, на власне бажання, а на його місце покликано Церкевича, який недавно вернувся з еміграції. Слід зазначити, що всі працівники Осв. Відділу, які організували шкільництво в Осв. Області, мали середню освіту, деякі високу освіту (40%) і коло 30% мали незакінчену високу освіту. Не були вони фахівцями у шкільництві, не мали високого педагогічного стажу, але мали хист організаційний, адміністраційну практику, вміли творити нову українську школу і відвагу наражатися на всілякі невигоди і неприємності, які в такому періоді на порядку денному. Не почали цього робити фахівці, бо можливо, що не почувались на силах, але обєднана енергія досвідчених організаторів з фаховим педагогічним досвідом наших старших педагогів дали висліди, які кажуть самі про себе. І не знайдете в Рівному педагога з довголітнім стажом, який мав би щось закинути кураторові Буслові, який не має того педагогічного стажу. Якщо і знайдеться хтось, то тільки той, що крім навчання дітей більше нічого не потрапить зробити.

З початком листопада Обл. Відділ, як окрема шкільна влада, перестав існувати і влучено його як відділ до шкільного відділу при окружному комісаріятові в Рівному.

Одначе у проводі шкільного відділу при окружному комісаріяті залишився Бусел, як керманич Осв. Відділу, з керманичем середніх шкіл, інспектором і секретарською силою. **Кость Церкевич.**

Премер Тойо про військове положення Японії

ТОКІО. — Преміер міністрів Тойо у четвер 18. ц. м. склав як міністр війни звіт у парляменті про військове положення і заявив, що японські дії простягаються на велетенському просторі зі східньою частиною Тихого океану як осередком. Опанувати море зараз на початку боєвих дій було необхідною конечністю. Завдяки цим початковим успіхам могла армія перевести десант на багатьох місцях з блискучим успіхом.

На маляйському відтинку — говорив прем. Тойо — перейшли англійські війська в ночі на неділю під охороною тьми кордон Таї (Сіяму). Японська армія та флота причалила після цього в понеділок рано на кількох місцях маляйського півострова. По завзятих боях зайняли японські війська місцеве летовище й уможливили в цей спосіб десант. Японські війська, які продерлися з успіхом через маляйський півостров, натрапили 12. грудня на британійську змоторизовану дивізію, яку після важкого бою цілковито знищено. Уміжчас вдалося японській повітряній зброї, незважаючи на ворожу протилетунську оборону, зайняти британійську повітряну базу. До неділі знищила, або зістрілила японська повітряна зброя 133 британійські літаки. Одначе цілковите поконання Сінгапуру потриває ще довгий час, зогляду на сильне укріплення цієї найважнішої британійської бази у східній Азії. З огляду на дуже важкий терен, який покритий джунглями і тягнеться майже 700 км.

На відтинку сіямського фронту причалили японські війська до сіямського заливу, коли інші японські боеві сили, які були сконцентровані здовж французько-індокитайської західньої границі, розпочали спокійний похід вперед в напрямі на Банкок, де сіямський народ приняв японські війська дуже сердечно.

На відтинку Філіпінів сконцентрували повітряні сили японської армії і флоти успішно свої зусилля з метою знищити ворожу повітряну зброю, що уможливило вже три дні після початку війни десант японських військ: наперед на північному Люзоні, а два дні пізніше також у південному Люзоні. Обі групи машерують тепер в окрилюючих рухах на Манілю і переломлюють всюди ворожі оборонні лінії, щоб заняти остров. Блискучі висліди на Філіпінах і Гуямі є передусім тому важні, що таким чином знищено т. зв. перстень окруження проти Японії та створено корисні стратегічні получення для кінцевої перемоги проти Англії й Америки.

На китайському відтинку виконують японські експедиційні боеві сили незмешений натиск на китайські війська Чункіну.

На відтинку Гонкону відкинув британійський губернатор японське домагання капітуляції, що його висунули японці з чисто гуманітарних міркувань.

—o—

Жертви на Фонд Українського Студента слати до Українбанку в Кракові, конто 2.331. із зазначенням „Студ.-Фонд".

Плк. Я. ГАЛЬЧЕВСЬКИЙ-ВОЙНАРОВСЬКИЙ. 67)

Проти червоних окупантів

Снігу вже зовсім не має. Ніч темна. Підходимо до села і даю останні вказівки. Забороняю робити галас і непотрібно стріляти. Коней негайно сідлати і відпроваджувати. „Ліквідаційні" групи не сідлають коней, лише обезброюють залогу. Дві „групи сідлачів" — коноводів, під охороною третьої групи, збирають всі коні на умовлене місце. Час праці — півтори години, щоб не надійшла поміч з Летичова для заатакованих большевиків. Тому-то я наказав перервати полевий телефон від села Бухнева до Летичова. Одна група мала за завдання збирати полонених курсантів.

Всі групи вирушили, щоб виконати свої завдання, тільки моя група залишилась у запасі в повній боєвій готовости. Моїх 16 козаків пильно надслухувало, чи не потрібна де наша поміч, чи не йде большевикам підмога з Летичова, або з Вербки. Чотири гармати на площі захоплено. Є набої до вправ, а в одній селянській оборі знайшли ми декілька скринь гострих гарматніх стрілен. Стрільці за моїми вказівками спрямовують гарматні дула на північний захід — на Летичів. Кажу також стрільцям, щоби приготували лопатами рівчаки для опору „сошників", а потім тією землею напхаємо дула і будемо стріляти останні набої, щоб їх попсувати. Козаки ведуть коней і полонених. Десь-де бахкають стріли. Даю наказ потягнути шнури при гарматніх замках, бо я сам навів дула на відлеглість 5—5½ км. Підбігає підстаршина Рарога — гармаш. Серед козаків знайшлося ще кількох гармашів. Розлягаються голосні стріли і наші „гостинці" полетіли в Летичів. Стріляємо хутко, щоби вистріляти всі набої. Обертаю одну гармату на село Вербку віддалену 2 км., пускаючи й туди одну серію. Вреші ладуємо останні набої, відбиваємо клини, які відлітають і йдемо до полонених. Є їх душ 70 — всі учні артилерійської підстаршинської школи.

Питаю хто з них партійний, або кандидат до партії? Мовчать. Кличу своїх кулеметників з легкими кулеметами і козаків, які стають проти полонених. Питаю ще раз й домагаюся, щоб видали своїх партійних комуністів, бо в противному випадку всі будуть розстріляні.

Під загрозою большевики випхали з-поміж себе 6 осіб, комуністів і кандидатів до компартії. Цих людей я наказав негайно розстріляти на очах їхніх товаришів, а решту полонених, коли зібралися мої козаки під лісом з кіньми, я розпустив.

Коней маємо 70, а козаків 125. Частина коней без сідел — видно від запрягу; хутко роблю приділ. Піших 55 козаків залишаю зі сотником Ковбасюком і сот. Добровольським. Всі кінні їдуть за мною. Не вспіли ми відїхати 2 клм., коли почули гарматні стріли з Летичева по селі Бухнах. Червоні стріляли з пів години. Зійшло сонце. Ми в ліску за Голинищівським Майданом. Тут почала до нас наближуватися большевицька кіннота, чи властиво артилерія на конях, мабуть до 300 вершних, бо коні були переважно важкі, не верхові. З тими артилеристами могла бути летичівська чрезвичайка й інші кінні „додатки".

„Моральне" ніби „право" до забраних коней дало большевицькій артилерії певної сміливости і нахабности: вони натискали на нас досить близько. Я не хотів з ними з ранку мати діла й намагався згубити свої сліди, однак червоні все нас вишукували пробуючи з криком і галасом робити наступ. Ми відходили майже цілий день через низку місцевостей та перелісків і їм врешті надоїло наступати по пятах.

З кінним відділом я зробив велике півколо з Бухнів уздовж сіл Комарівці — Вахнівка — Гнівань — і повернув на село Микуливці-Літинку.

Тут ми познаходили сідла, здобуті зимою і осідали 12 коней. Знайшов я свій піший відділ. Ковбасюк і Добровольський з козаками відійшли, після нашого нападу на летичівці, спокійно і не мали ніякої сутички з червоними. Кілька днів ми були разом, але мене мучила думка, що понад півсотні повстанців не мало коней. Добрі коні потрібні були й старшинам.

(Далі буде).

З мого щоденника

VI*)

Грудень, 1941 року.

По кількаденній перерві (така затримка на лінії Краків—Прага часом трапляється) одержав відразу аж 5 чисел „Краківських Вістей".

З жадобою нападаюсь на газети, бо під теперішню пору — пять днів — велика перерва!

Але за те нагороджений вповні!

Бачиш, як помалу, але певно Україна встає до життя. І що надзвичайно важливо, — встає власними силами і власними змаганнями...

Ось почало науку у Києві 67 народніх шкіл. А незабаром у цьому-ж Києві відчиняється 24 гімназії — хлопячих і дівочих („Галицька Волость" соромливо опускає ві!...). І не так важливе тут число, як той факт, що на Україні починає діяти наша рідна школа, школа вільна від усього того большевицького намулу, що таким тягарем лягав на душу української дитини й українського народу. Треба вдуматись в те, щоби належно оцінити всю надзвичайну важливість такого, здавалось би, буденного факту, як початок шкільного року.

Але, як показується, з підручниками на Україні все-ж таки зле! Школа — без підручників! І тут, здається нам, не все в порядку! Правда, знаємо: паперу на Україні - - мало, друкарень — мало, транспорт — погний. Все це — правда. Але, з другого боку: у Празі виходять місячно сотні книжок на різних мовах, у Берліні — тисячі, Відень — друкує, Ляйпціг — друкує, Мінхен, Братислава, Варшава... Отже, невже не найшлось би у цілій Европі можливости й місце, щоби видрукувати якихсь пісотні (назв) підручників, аби школа 45 міліонового народу могла нормально діяти?! — Безперечно найшлось би і то тим більше, що й комерційно ця справа цілком певна.

— Так де-ж причина?

— І, треба признати, — у великій мірі причина в нас самих. Бо є у нас видавництва, є — видавці, є заможні люди, є сотні журналістів і письменників, є колишні українські міністри освіти, є знайомства з чужими видавництвами, є доступ до провідних чинників Великонімеччини, з їх державними видавництвами і державними друкарнями. Словом, усе, щоби шкільний рік на Україні не пропав.

Але для цього не можна лежати. Не можна покладатись на одне Краківське Видавництво, хоч би яку воно малу добру волю! Але треба спасатись, треба порозумітися, треба піднести справу в пресі; де можна — зїхатись; де треба — звернутись до урядових чинників — і справа безпеперечно піде.

А що значить не загубити нині шкільний рік на Україні, — зрозуміє кожний — і не педагог. Це передусім значить, — основно підломити хребет большевизму в душі української молоді. А це завдання, біля якого варто походити! Бо його не виконає й мільйонова армія! Лише — скромний український учитель і добра українська книжка!

*

Таким чином, це відтинок, де могла би прислужить своїй Батьківщині українська еміграція. Позатим, як бачимо, Україна спонтанно сама встає до життя. Ось вам — Всеукраїнська Учительська Спілка, ось — Союз Київських Споживчих Кооператив, ось — Український Червоний Хрест, а ось — Музично-Драматична Академія. Читаєш і відчуваєш такий знайомий, такий бадьорий подих незабутнього 1917 року, коли народ український, по словам універсалу, — „своєю волею і своєю силою почав творити своє життя".

І так хочеться, щоби це стало дійсністю, щоби народ український, який склав такі непомірні жертви в боротьбі за волю, нарешті її осягнув!

А він і справді цілком достойний її!

Ось учора зустрівся я з агрономом, що приїхав щойно з України. Перебував там — на Правобережжі — останних два місяці. Людина ділова й солідна. У звязку з господарськими справами, бував у селах, по містах, в колгоспах та у фабриках. Зустрічався із селянами, робітниками, інтелігентами, урядовцями.

— Скажіть, пане інженере, які ваші загальні враження з України?

— Ну, що-ж вам сказати? Можу похвалитись: наскрізь позитивні! Україна — буде жити! Україна живе! Передусім селянство. Ми справді можемо бути горді нашою нацією! Який здоровий корінь! Яка міцна мораль! Яка любов до землі! Яка працьовитість! Ось я бачив сам: нема коней, нема тракторів, а зорати, засіяти треба. І оть впрягається до борони 4-ох господарів — і справа готова! Зверніть увагу: 70% озимини засіяно! З рештою дадуть собі раду й весною. А з якою любовю порпаються у своюму — нині вільному — господарстві при хаті! Теперішня „совітська" садиба — це одна гола хата на вулиці. „Ні кола, ні двора"! І ось треба бачити, як постепенно та хата зовні і в середині починає набирати людського вигляду. Як біля хати повстає новітня стайня для корови, для свині, для птиці. Як любовно городиться пліт!.. Лише одна справа непокоїть нашого селянина, одна дума не дає йому спати: що буде з колгоспом? І це — тривога цілої України. Український хлібороб сприймає це з таким почуттям, як вояк, у якого відбирають зброю.

Пробуєш заспокоювати, пояснити.

— Подивіться, дядьку: чим будете вашу землю обробляти: не маєте ні коней, ні плуга, ні трактора. Лише спільними засобами колгоспу зможете обробити колгоспну землю.

Але це нашого селянина не переконує.

— Ви, пане, не турбуйтесь! Ви лише дайте мені мою землю, а здивуетесь, як я з нею справлюсь! Нарешті, я нічого не маю проти тракторної стації, — нехай вона мені зоре і засіє! Я їй заплачу, ще краще, ніж колгосп. Але я мушу знати, що це моя земля!

І дядьки по селах тешуть кілки, в глибокім переконанню, що весною прийде до поділу землі, — так, щоб „було чим робити межу"....

(Далі буде) **Віктор Приходько.**

*) Гл. „К. Вісті" чч. 274—277 і 209.

Не на европейську міру

Кожна війна вчить людей двох предметів: економії і географії. Зокрема останньої вчаться широкі маси на основі комунікатів та боєвих звідомлень і вже в останній світ. війні були в усіх континентах популярні назви деяких місцевостей, яких досі мало хто або ніхто не знав, як от Горлиці, Верден, Галіполі, Кутель-Амара в Мезопотамії, де турки погромили англійців і т. д.

Сучасна війна принесла зі собою знову низку географічних назв, з якими звязані ріжні воєнні дії, як от Дінкірхен, Оран, Дакар, Смоленськ, Вязьма, Калінін, Дніпропетровськ і Сталіно. Всі ці назви були досі відомі хіба як відірвані поняття, які не мали нічого спільного з буденщиною і зактулізували їх щойно воєнні дії.

Останні випадки на Далекому Сході — це нова повчальна лекція георафії просторів, якими досі в нас майже ніхто не цікавився. Щоправда, в останніх місяцях пробігали по пресі такі назви, як Гаваї, Ґвам, Маніля, Гонкон і інші, та це була екзотика, задалека, щоб поцікавитись. Наглий вибух японсько-американсько-англійської війни повернув раптом увагу всього світу на далекі суші й моря, відомі досі щонайбільше з творів Джека Лондона, але до цього часу зовсім не актуальних.

Пригляньмося тому загальному просторові війни на Далекому Сході зокрема ж пригляньмося до Тихого океану. Поверхня його, найбільшого з 5-ох океанів світу, має 180,100.000 кв. км., тобто стільки, скільки Атлянтийський та Індійський океани разом. Середня глибина цього океану має 4.000 м., найбільша досі стверджена глибина (на північ від Філіпін) перейшла 10.000 м., і має точно 10.793 м.

У тій самій скалі треба рахувати віддалі на цьому океані. Летунська лінія між Сан Франціско і Токіо має 12.000 км. тобто стільки, скільки віддаль від Ґібральтару до Калькути. Віддаль між західними берегами Злучених Держав і столицею Філіпін Манілею обрахували на 4.500 км., а корабельна лінія між Сан Франціско і Токіо попри Гаваї, тобто з малим відхилом на південь, має 13.000 км. Корабельна ж лінія між Сан Франціско і столицею Філіпін Манілею на острові Мінданей має 14.000 км. і це найдовша безпосередня віддаль на тих велитенських водних просторах, що належать до одної держави.

Японські комунікати вичислюють такі назви, як Пірль Гарбур на Гаваях, острови Злучених Держав Вейк і Ґвам та Люзон на Філіпінах. Віддаль між Пірль Гарбуром і Токіо має у простій лінії 8.000 км., тобто більш, як віддаль від Ґібральтару до Тобольська на Сибірі. Від Токіо до Вейка ця віддаль на половину менша, тобто 4.000 км., а з Токіо до Ґвам 3.000 км. Найближчі японські острови віддалені від Ґвам небагато, бо „ледве" 500 км. З Формози до островів Люзон 1.200 км. тобто стільки, як з Кракова до Парижа. Головна англійська база на Далекому Сході, Сінгапур, віддалена від Токіо на 5.900 км., а столиця французького Індо-Китаю, Сайгон, є „недалеко" від Сінгапуру, бо всього на 1.000 км.

Всі ці цифри унагляднюють умовини в яких проходять воєнні дії на Далекому Сході. Безмірні морські простори, рідко розкинені архіпеляги островів, а першавсе велитенські, просто астрономічні повітряні простри, в яких діє летунство — все це виміри й умовини, до яких ніяк не підходить наша европейська скаля. З того погляду також і перші японські випади на американські й англійські бази, віддалені не сотки а тисячі кільометрів від японського материка, заслуговують на найпильнішу увагу.

В. Р.

Кавчукова дорога загрожена

ГЕЛЬЗІНКИ. — „Кавпалетті", пояснює у вступній статті вигляди засоблення Англії і Злучених Держав Америки в кавчук і цину після японських успіхів на Далекому Сході. Злучені Держави Америки здані на довший шлях постачання гуми з Сінгапуру до Сан Франціско, який тепер іде крізь воєнний терен. Коли Злучені Держави Америки тратять азійський кавчук, вони здані є тільки на бразилійські кавчукові продукти, які одначе будуть в силі покрити тільки запотребування Злучених Держав Америки на 10 днів в році. Виріб синтетичного кавчуку щойно в початках. З 90.000 тон, які Злучені Держави річно імпортують, понад 70% походило з Малякки і Голяндської Індії.

ЛЬВІВ МАТИМЕ СВОЮ ЯРМАРКУ.

КРАКІВ. — Ген.-Губернатор доручив з нагоди засідання уряду у Кракові Губернаторові д-рові Ляшові підготовити вперше на найближчий рік Львівську Ярмарку, яку у майбутньому переводитимуть в часі між Кенігсберською та Віденською Ярмарками. Так вже до року після заведення німецької адміністрації стане Львів, який має за собою 2 роки большевицького терору, одним з найповажніших господарських центрів Ген. Губернаторства і взагалі Сходу.

ПЛАКАТИ ХОЧЕТЬСЯ!...

ДО ДИСКУСІЇ ПРО НАШИХ ПИСЬМЕННИКІВ.

Поміщена в ч. 280 „Краківських Вістей" стаття Л. Б. п. з. „Даремний заклик" відповідає двом авторам, які порушили деякі наші сучасні письменницькі справи — передусім на те, що наші письменники таки замало пишуть. Тут зразу ж треба сказати, що два автори з „Іл. Вістей" — С. С. і „Пишущий" — дві зовсім окремі особи, з власними головами, руками й ногами, так, що автор чи авторка „Даремного заклику" непотрібно робить із них одну особу.

Але добре сталося, що цією справою починає цікавитись ширший круг людей. Як автор цих рядків, так і „Пишущий" уважали і вважають, що наше літературне життя таки за кволе — а Л. Б. стоїть на становищі більш оптимістичному і навіть вичисляє авторів, тих, що вже щось видали, і тих, що пишуть, про що довідуємося вперше з тієї статті; бо ось С. С. і „Пишущий", що випадково сидять в одному Видавництві і то в одній кімнаті, та що мають змогу окинути оком увесь наш видавничий рух — книжки, що вийшли, і що мають вийти, можуть ствердити лиш одне: в нас майже нічого не дієтьcя!

Мусимо зважити факт, що на еміграції знайшовся свого часу — від розпаду Польщі до вибуху війни з совєтами — майже ввесь актив нашого літературного життя, в кожному разі ті всі письменники й публіцисти, що надавали тон літературі останнього десятиліття. Кожний із них уважав еміграцію переходовим етапом, бо велика ідеологічна війна між молодими народами й демократо-плютократією, а пізніш і большевизм, не могла не стати війною всесвітньою. Перспективи, що показались на овиді, були теж і для українського руху велетенські. Все культурне життя, а з тим і літературу, повинна була пройняти нова потужна струя і зґальванізувати все те, що в умовинах підпільного животіння не могло яскраво проявитись. Тимчасом це не сталося; маємо дуже мало творів, які відбили б нашу добу, бодай в напрямі якоїсь підсвідомої тривоги, вижидання чогось, що прийде, не кажучи вже про безпосереднє реаґування на сучасні випадки. Більшість вичислених Л. Б. книжок — могла була появитися й у довоєнні часи, настільки це „позачасова" література. Ніякі умовини воєнних часів, друкарських труднощів тощо — цього не виправдують, бо навіть та творчість, що появляється по журналах та часописах, якогось засадничого перелому не показує, щонайбільше реєструє змінені побутові умовини. А тимчасом у наших політиків, а передусім молоді — просто ґльобальні українські пляни! — „Соборна? Е-е! Аж до Індійського океану!!" І то в час, коли в неодному селі годі знайти звичайного вчителя для праці над не- і малописьменністю!

Ми завдали собі труду і заглянули до рукописного архіву „Українського В-ва". З відомих авторів знайшли ми всього на всього двох — Юрія Липу і Катрю Гриневичеву, що обоє видають тепер дві книжки — знову два передруки: „Козаків у Московії" і „Непоборних". Позатим нічого замітного й сутолітературного, або ж публіцистика. В те, що деякі письменники пишуть, не маємо причини не вірити, але про це загал майже нічого не знає і навіть письменницькі круги серед сучасної розтічі або замкнутости не скрізь і не завсіди в курсі того, що в нас твориться.

Тому теж, гадаємо, не має підстав до надзвичайного оптимізму. Твори, які появилися, — в такому малому числі і такого характеру, що не можуть бути образом культурних та інших аспірацій такого великого народу, яким ми хочемо бути, ще й до цього в нашу переломову добу. Покищо наші письменники не всилі заповнити навіть таку ділянку письменницької роботи, як нова популярна література, і заєдно приходиться перевидавати старі й відомі речі. А про наші журнали — нема що й говорити. Вистане перелистувати кілька чисел, щоб спитати себе самого: де поділися всі ті імена, що були такі голосні перед війною. Чим пояснити те, що вони відтягаються від такого важного завдання, як безнастанний контакт із читачем воєнної доби? І мимоволі насувається відповідь: конюнктуральність, вижидання, особисті анімозії, які доводять навіть до того, що цей, чи той автор воліє працювати навіть у пресі чужій, аби тільки не в рідній.

Ні, таки майбутній історик, що погляне на 2 роки нашої еміґрації, похитає головою і скаже: Були великі можливості, але їх розбазарено, і література того часу, не зважаючи на ці чи інші нечисленні твори, таки не виконала свого завдання так, як цього було треба.

С. Гординський (С. С.)

Розбудова цивільної адміністрації на зайнятих східніх просторах

БЕРЛІН. — В рамах організації адміністрації в окупованих східніх просторах поділено райхскомісаріяти Східний Край та Україну на ряд генеральних округ. З черги генеральні округи діляться на повіти.

—o—

ЧОТИРИ АНҐЛІЙСЬКІ КРУЖЛЯКИ ПОЦІЛЕНІ ТОРПЕДАМИ.

РИМ. — Головне Командування Італійської Армії повідомило 19. XII: У східній області Джебелю і Киринайки відбуваються в околиці Дерни завзяті бої. Ворог зміцнює при підтримці нових панцирних частин з Єгипту свій натиск на війська держав оси, що змагаються з безприкладним завзяттям. На фронті під Бардією і Солюм діяльність артилерії. Наступ панцирних самоходів відбито. Ескадри італійського та німецького летунства перевели з дуже добрими вислідами бомбові та спадні налети на кольони, що були в поході. Ворог утратив 13 літаків. 4 зістрілили наші ловецькі літаки, 7 німецькі ловецькі літаки і 2 протилетунська артилерія. Три наші літаки пропали. Пополудні 17 грудня ескадри торпедо-літаків атакували черґувальними хвилями на водах Киринайки поважні анґлійські морські сили і поцілили три кружляки. Вчора наші літаки поцілили торпедами черговий кружляк на Мальті. Німецькі торпедо-літаки поцілили зі свого боку великий ворожий кружляк і пустили його з вогнем. Два наші торпедо-літаки не вернулися до своїх баз, інші вернулися з убитими і раненими. Кількість зістрілених підчас останнього налету на Тарент літаків досягла, як признає ворог, шість, а не три, як згадував боєвий звіт з вівтірка.

ПРОДОВЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ У ШВЕЦІЇ.

СТОКГОЛЬМ. — Шведське народне представництво прийняло в середу в обох палатах проєкт закону про продовження військової служби. Цей новий закон передбачає 450 днів вишколу для покликаних до військової служби замість дотеперішних 360 днів та підвищує найвищу межу обовязкового віку військової служби зі 46 на 47 рік життя.

„ГОЛОВНА КВАТИРА ДЛЯ АДМІНІСТРАЦІЇ ПЛАВБИ У ВОЄННИХ ЧАСАХ".

ТОКІО. — У столиці Японії влаштовано окреме бюро для справ корабельної плавби, що має назву „Велика головна кватира для адміністрації корабельної плавби в часі війни". Директором бюра йменували віцеадмірала Кійоші Кара.

Японські часописі вістки про зайняття Гонкону

ТОКІО. — Десант японських військ на Гонконі японські часописи подають в найбільшому оформленні. Часописи поміщують обємисті описи Гонкону з фотографіями і мапами. Передають також хід десанту, оскільки є вістки, цілком докладно. „Момінурі Шімбун" займається у вступній статті спробою Анґлії продовжити війну повним зангажуванням своїх джерел сировинни і в цей спосіб покорити Японію. Часопис характеризує цю спробу як безвиглядну імпрезу. Вказуючи на такі самі спроби Анґлії і Злучених Держав Америки проти Німеччини у світовій війні, „Йоміурі Шімбун" зазначує, що Японія географічно в далеко кориснішому положенні, як Німеччина у світовій війні. В прохарчуванні нпр. не потребувала Японія з вибухом війни переводити драстичних обмежень. Кромі цього тісні звязки між Японією і Сіямом, як також з французьким Індо-Китаєм зміцнять харчеве положення. Також нафтові засоби такі потрібні для довгої війни в Японії досить вистарчальні. Крім того десант на Борнео відкриває позитивні вигляди на додаткові нафтові резерви. Можливі ворожі спроби впливати на японський нарід пропаґандою розіб'ються об незломність японського народу. В той спосіб не зможе навіть довга війна, кінчить „Йоміурі Шімбун", нічого змінити у факті японської остаточної перемоги.

Всюди задовільний хід японських операцій

ТОКІО. — Відділ сухопутної армії цісарської головної кватири подає, що японська армія в співпраці з флотою перевела на всіх операційних теренах значні скріплення. Операції всюди мають задовільний хід. Ворожий стротив всюди зломаний.

У подробицях говориться, що інтензивний наступ на Гонкон далі триває. На Філіпінах осягнено дальші успіхи в терені. Бій на західньому побережжі в напрямі на Віган (на північно-західньому побережжі Люзону) розгортається також задовільно. Японські війська, які причалили до південної частини Люзону здобули ввесь терен на північний захід від Леґаспі і переслідують ворога, який втікає. Японське летунство одночасно перевело безперервні атаки на ворожі летовища в околиці Манілі. Головні сили ворожого летунства — знищені.

Еспанія не воює

МАДРИД. — Постава Еспанії в конфлікті на Пацифіку остає такою, як постава народу, що не веде війни. Це стверджується в пятницю в декреті уряду, який появився в „Хурналь Офісіаль". Декрет датований з 18. XII. і має такий зміст: „Супроти того, що теперішня воєнна пожежа поширилася через істнуючий між Японією та Злученими Державами Америки воєнний стан, та, що в цьому воєнному стані беруть участь інші европейські та еспано-американські держави, Еспанія затримує своє становище як держави, що не веде війни, так, як і у фазі, яка попереджувала той конфлікт.

—o—

В роковини Зимового Походу

Прага, грудень 1941.

З кінцем 1919 р. українська державність докотилася до самого краю. Щоб урятувати решту армії від деморалізації та розкладу, уряд УНР вирішив перейти на інші способи боротьби. Внаслідок того рішення 4-го грудня 1919 р. в містечку Чорториї відбулася спільна нарада членів уряду з представниками війська, на якій вирішено створити з Київської, Запорізької, Волинської груп, з Третьої дивізії та інших частин окрему військову одиницю для партизантської боротьби. Не увійшла туди група СС., бо полк. Є. Коновалець, як про це подає голова тої наради д-р І. Мазепа заявив, що група СС. вирішила демобілізуватися, бо стрільці перетомлені, вважають дальшу боротьбу за безвиглядну і не бачать доцільности продовжувати збройну боротьбу в партизантській формі.

Командантом новоствореної групи був урядом затверджений ген. М. Омелянович-Павленко, його заступником — отаман Ю. Тютюнник, а шефом штабу — ген. М. Юнаків. Дня 6-го грудня 1919 р. група ця перейшла фронт і вирушила в глибоке запілля ворога, де вона з боєм обійшла протягом шести місяців майже всю середущу Україну, щоб на віки вписати в українську історію золоту сторінку. Разом із військом пішов у „Зимовий похід" і прем'єр І. Мазепа. Мабуть це був єдиний випадок, коли в найтяжчі часи голова уряду не виїздить на еміграцію, а ділить аж до кінця долю армії.

Серед української кольонії в Празі завівся звичай рікрічно згадувати славний „Зимовий похід". Так було й цього року. Зрозуміло, що приявність на святі кол. голови уряду д-ра І. Мазепи, його помічників і дорадників, команданта групи ген. М. Омеляновича-Павленка, певної кількости лицарів Залізного Хреста — старшин і воїцтва, учасників Зимового походу, тільки збільшувала врочистість хвилі.

Свято розпочалося Службою Божою, яка відбулася в неділю рано 14-го ц. м. в чеському православному соборі Кирила й Методія в Празі. — Після Служби Божої був молебен у намірені українського народу. Співав український хор. — Церкву заповнили вірні. Багато з них, чого раніше не можна було зауважити, сповідалися й причащалися. Посередині церкви стояв на аналої великий, оздоблений українськими націон. емблемами та барвами, з відповідними написами українській лицарський „Залізний Хрест", перед яким відправлено молебен.

Перед молебеном о. діякон сказав з амвона коротко про те, як українська армія підчас славного Зимового походу боролася з ворогами Церкви і людства — большевиками за віру християнську і за свої права та просив вірних звернутися з гарячою молитвою до Господа, щоб допоміг Україні пережити важкі часи й осягнути остаточне визволення, а разом із тим, щоб післав Батьківщині спокій, братню згоду та лад; щоб дарував українському христолюбному та трудящому народові, його провідникам, лицарям Залізного Хреста та всім, що брали участь в українських визвольних змаганнях осяги в праці, здоровя на многа літа. Під спів хору та гомін дзвонів одним серцем і одними устами колінноприклонно молилися українці за щастя-долю Батьківщини.

Пополудні в салі „Унітарія" відбулися святочні сходини. З рефератом про Зимовий похід виступив кол. політичний референт при штабі ген. М. Омеляновича-Павленка, тепер доцент українського університету, д-р П. Феденко. Промовець поділився з приявними своїми цікавими споминами про настрої серед українського населення підчас Зимового походу, про підступну політику большевиків та білогвардійців, з метою обдурити український народ та про велику радість населення Києва, коли воно довідалося, що до столиці наближується українське військо.

Другий промовець, командант військ у тому Зимовому поході ген. М. Омелянович-Павленко оповів про мораль українського вояка підчас Зимового походу. А мораль та справді стояла високо. Вона, разом з усіма іншими боєвими прикметами вояка, при прихильному відношенні до нього українського населення допомогла війську перебути шість найгірших в році місяців у запілі ворога, спричинила йому величезні шкоди та дала змогу щасливо зеднатися зі своїми регулярними частинами. Найбільше дошкулювала нам недостача зброї і стріливa — казав сивий уже, проте завсіди молодий генерал — але ми помагали собі тим, що все потрібне здобували у ворога.

В кінцевій частині святочних сходин приявні прослухали кілька українських пісень, що їх так гарно та з чуттям проспівала п-ні О. Мільфайтова та п. д-р О. Перкач при форт. супроводі п-ни Л. Устіяновичевої. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

д. к.

Реорганізація французько. армії

ВІШІ. — В понеділок пополудні виголосив реферат в імені адм. Дарляна перед представниками закордонної преси шеф військового кабінету міністра війни, ген. Жан Ревер про реорганізацію французької армії після перемиря.

Створена в льояльному виконанні умовин перемиря нова французька армія має перед собою ще одне важне завдання: вона мусить бути відмолоджена. Нині відкинено всі ті речі, які в минулому важко пошкодили французькій армії. Реорганізація дає змогу зліквідувати ревнощі внутрі поодиноких родів зброї. Відмолодження зрештою потрібне з біольогічного огляду і воно — зокрема відмолорження на начальних місцях — має бути переведене постепенно. Вже тепер напр. призначено ген. Овієна, який має 53 роки, начальним вождом всіх збройних сил у півн. Африці. Можна ожидати, що й дальші важні командні пости будуть у найближчому часі обсаджені молодшими старшинами.

Декрет про реорганізацію начальної адміністрації армії передбачує — говорив ген. Ревер далі — точний розподіл компетенцій між міністром війни і ген. штабом армії. Згідно з декретом тільки ген. штаб має змогу безпосередньо впливати на всі органи армії шляхом приказів, тоді як ген. штаб не мав давніше впливу на багато важних річей, напр. на кредитні дозволи та замовлення матеріялів. На шляху до цієї реорганізіції є ще сьогодні труднощі, бо армія мусить рахуватися з велитенським адміністраційним апаратом, який зїдає величезні кредити та який був подуманий для армії, зложеної з 700.000 людей, тоді як перемиря уможливлює створити фахову армію. Ця остання має у порівнанні до давнішої армії зовсім інші основи. Якщо цій армії хотілось би надати справжню динаміку, то адміністрація армії мусить подбати про кращі її життєві умовини, кращих інструкторів та кращий матеріял.

ПОДРОБИЦІ ВТРАТ ТИХООКЕАНСЬКОЇ ФЛОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ТОКІО. — „Йомурі Шімбун" подає на основі спеціяльних інформацій подробиці про втрати тихоокеанської флоти Злучених Держав. Згідно з ними боєвий корабель кляси Каліфорнія поцілено в муніційний склад і він затонув в одній хвилині. Боєвий корабель кляси Меріленд розірвала торпеда та цільні бомби на дві частини. Така сама доля зустрінула боєвий корабель кляси Арізона. З двох інших боєвих кораблів, що їх крім цього затопили, пішов один від цільної торпеди на дно в одній мінуті, другий затонув поцілений кількома торпедами. Важко ушкоджені кораблі Злучених Держав поцілено здебільшого торпедами або бомбами.

НІЯКОЇ ПІДМОГИ ДЛЯ СОВІТІВ.

ЛІМА. — Католицький часопис „Вердадес" пише: наша солідарність з урядом в Вашингтоні мусить зазнати цього обмеження, що вона не відноситься до підмоги уряду для совітів. Іберо-Америка бачить в большевицьких теоріях та основах небезпеку для християнської цивілізації, яка завсіди освічувала шляхи цього континенту.

КУТОК МОВИ

МИСТЕЦЬ — МИТЕЦЬ.

В деяких наддніпрянських виданнях можна подибати дуже дивне явище: пишуть „мистець" — але „митецтво". Це, очевидно, непорозуміння, чи, точніше, незрозуміння. У нас є приповідка: „Митець на всі руки". Ясно, що **митець** — це ніщо іншого, як майстер. Отже „митецтво" — це „майстерство", а зовсім що інше „мистецтво". Воно вийшло від слова „мистець" — „артист" означає артизм, чи штуку.

На мою думку неправильно вживають у нас слова „мистець" чи „мистецтво" в спорті, напр „Україна здобула мистецтво Галичини", „Катрюк був мистцем у скоку в 1937 р." і т. п. Повинно бути: „Україна здобула **митецтво** Галичини", „Катрюк був **митцем** у скоку в 1937 р.".

Так само буде: „митець мясарства", „митець переплетник" чи „митець кравецтва". Воно відповідає німецькому „майстер", так як слово „мистець" — німецькому „Кінстлер".

Наприкінці: слово **„художник"** не наше і повинно зникнути з літературної мови.

В КУСНИКОВІ, В СЛОВНИКОВІ і т. д.

Завелась в нас мода вживати такої форми в місцевім відмінку для всіх іменників чоловічого роду, або, щогірше, там, де комусь захочеться. Отже: „в кусникові", „в столові", „в словникові", „в черевикові".

Це неправильно. Тільки **живі** іменники мають цю форму, а й вони не мусять. Адже може бути і „в волі" і „в волові", і „в лисі" і „в лисові", „в коні" і „в коневі", „в чоловіці" і „в чоловікові".

Зате **неживі** іменники повинні мати тільки закінчення на „ку", „ці", „сі", чи як там. Отже: „в куснику", „в рубці", „в чересі" і т. д.

Те саме відноситься і до прийменника „на" („на куснику", „на словнику", „на столі", „на розі" і т. д.).

ХЛІБ — ХЛІБА, НІЖ — НОЖА

Помішав хтось непотрібно й легкодушно ці дві форми і вони тепер товчуться по наших книжках та часописах. Пише один письменник: „Я купив собі гарного ножа", а другий „Мама пошила йому нового жакетика". Цікаво, чи ці письменники написали б: „Я купив собі великого хліба", чи „Мама пошила йому нового плаща". Щоправда, дехто з письменних дійшов уже і до цього, але це ніякий доказ правильности.

Є в нас форма „хліба" і „хліб", так як „ножа" і „ніж", але наша мова докладно розмежовує їх. Отже: „Дайте мені хліба" — це означає не цілий бохонець, а кусник (ґенетівус партітівус). Так само є в нас форма: „Дайте мені ножа", але вона означає щось іншого, аніж: „Дайте мені ніж". В крамниці кажу: „Дайте мені ніж", коли ж хочу **тільки на хвилину** позичити його, то скажу: „Дайте мені ножа".

Це все відноситься до неживих предметів, бо живі мають четвертий відмінок такий, як другий. Отже: „Дайте мені чоловіка, вола, пса, голуба" і т. д.

Бувають рідкі вийнятки, коли неживі предмети приймають закінчення на „а". Але це виступає тільки тоді, коли предмет перестає бути мертвий, бо його оживотворює функція, напр.: лист, віл. Отже: „я писав листа", „він ухопив кола".

Направду час перестати наломлювати все до зийнятків і в той спосіб творити **дивовижні правила.**

ВОЄННИЙ, ВІЙСЬКОВИЙ, ВОЯЦЬКИЙ.

Дуже часто перемішують у нас ці три поняття, а тимчасом вони мають зовсім різні значіння. Воєнний — це все, що відноситься до війни. Отже воєнний час, воєнний старшина (став за війни старшиною, воєнний запал і т. д. Військовий — це все, що відноситься до війська. Отже військовий писар, військовий суд (може бути й „воєнний", але це зовсім щось інше!), військова парада і т. д. Вояцький — це все, що відноситься до вояка. Отже: вояцька честь, вояцькі жарти, вояцька фантазія, вояцьке життя і т. д.

Р. Купчинський.

Затемнення помешкань на терені Ген. Губернаторства обовязує від год. 16.40 до год. 8.30.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ГРУДЕНЬ.

21. Неділя — 28. по Зісл. св. Духа
22. Понеділок — Неп. Зач. Пр. Б.

— РЕДАКЦІЯ „КРАКІВСЬКИХ ВІСТЕЙ" просить усіх Вельмишановних Авторів надсилати матеріяли до збільшеного святочного Різдвяного числа найпізніше до 28. XII. ц. р. Всі ті матеріяли-статті, поезії, оповідання, новелі, спомини — треба надсилати на адресу Редакції нашого щоденника, Краків, вул. Ожешкової ч. 7, з заначенням: „До святочного числа".

— ПОДАЄМО ОЦИМ ДО ВІДОМА, що СВЯТОЧНІ КАРТКИ вже вичерпані, тому просимо ні грошей, ні замовлень не присилати. — „Українське Видавництво", Краків.

— СПРАВА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТИПЕНДІЙ на зимовий семестр 1941/42 р. Повідомляється всіх зацікавлених, що речинець до вношення прохань у справі стипендій на зимовий семестр вже минув і вслід за цим вношення прохань безпредметове. Окремих відповідей на ці прохання не будемо висилати. — Ко-ДУС при УЦК в Кракові.

— В НЕДІЛЮ, дня 21. грудня 1941 відбудеться в домівці УОТ. Адольф-Гітлерпляц 12, III. пов. реферат о. д-ра Павла Хруща: „Історія української церкви в Кракові" II. часть. Початок о год. 18-ій. — Виділ УОТ.

— ДИРЕКЦІЯ української державної гімназії в Ярославі подає до відома, що наука в гімназії по зимовій перерві зачнеться в понеділок 12. січня 1942 р. До цього часу всі учні (учениці), мають вирівняти шкільну оплату. Якщо була б ще яка зміна щодо речинця, Дирекція проголосить це в часописах.

— ПОТРІБНІ інтелігентні працівники, що їх можна б вжити тепер і на будуче до праці при УДК як платних референтів або також урядовців. Знання німецької мови побажане. Платня згідно з договором. Зголошення слати на адресу Організаційного Відділу УЦК. Українішер Гавптавшусс, Кракау, Грінерштр. 26.

— ДО ПРАЦІ в УЦК потрібна бюрова сила, як концептова машиністка, що поза тим виконувала б статистичну працю і вела картотеку. Зголошення слати з життєписом або зголошуватися особисто у Відділі Організаційному УЦК. V п. ч. к. 29. Платня згідно з договором.

— В НЕДІЛЮ 21. ГРУДНЯ Ц. Р. після Служби Божої буде відправлена у православній церкві (при вул. Шпитальній ч. 24) панахида за спокій душі Олесі Петлюри, доньки бл. п. Головного Отамана Симона Петлюри.

— ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА В ЯРОСЛАВІ (Фахові вечірні курси). Щодня зголошується молодь до школи на цей шкільний рік. Між ними є спізнені і неоправдані зголошення тих, що постійно перебували на території ГГ. Чимало є і молоді з-за Сяну, де були большевики. Прийняття давно припинено з огляду на спізнений час і недостачу місць у школі. Молодь з-за Сяну могла б бути прийнята лише в тому випадку, коли шкільна влада дозволить відкрити четвертий відділ 1 кляси, на що є мало надії. Нормальне прийняття молоді буде в червні і вересні. До кінця року могла б молодь ходити на 5-місячні курси при Державній Торговельній Школі в Ярославі, які дозволені шкільною владою. — Молодь, що не має приписаного віку (в цьому році до Торговельної Школи приймали наймолодших, народжених у 1927 р.), або ті, що не скінчили 7 кл. народньої школи, найкраще всього вернутися їм до 7 кл. народньої школи і вчитися там. При тому радимо особливу увагу звернути на вивчення української мови, історії і географії. Молодь, що слабо знає рахунки, повинна вже тепер опанувати приписаний матеріял 7 кл. Як є змога, вказане вчитися початків німецької мови. Все це улекшить працю і рік не пропаде. Не треба дивитися на торговельну школу, як на таку, де слід посилати найслабших, а сильніших спрямовувати до гімназії. Посилаючи молодь до торговельної школи треба брати під увагу хист молоді, бажання дістати фахову освіту і скоро стати на власні ноги та не бути тягарем батьків. Такі учні принесуть українській суспільності користь. При писемних запитах і зголошеннях треба долучити марки на відповідь.

— ФАХОВІ ВЕЧІРНІ КУРСИ. З звязку з подіями на Сході, де відчувається недостача фахових сил у кожній ділянці адміністраційного, купецького та ремісничого життя, за згодою шкільної влади, улаштовує Державна Торговельна Школа в Ярославі короткотривалі вечірні курси. Курс А): 1. Німецька мова і кореспонденція — 5 год.; 2. Книговодство — 5 год.; 3. Ведення торговельного підприємства — 4 год.; 4. Купецька аритметика — 4 год.; 5. Торговельна кореспонденція — 1 год. — Курс Б): 1. Українська стенографія — 8 год.; 2. Торговельна кореспонденція — 1 год.; 3. Німецька мова і кореспонденція — 5 год. — Час тривання курсів: 5 місяців. Наука щоденно по 3 години від 18—21 (6—9 веч.). Умови прийняття: приймається без огляду на вік і укінчену школу, мужчин і жінок. — Оплата: Вписове 10 зол. Місячна оплата за курси по 30 зол. від особи. — Вписи: що-дня від 1.—15. січня 1942 р. в *канцелярії торговельної школи*, вул. Вузька 1, від год. 10—15. Початок навчання 1. лютого 1942 р. Закінчення курсів: після закінчення курсів відбудуться іспити із усіх поданих предметів та видасться свідоцтва в німецькій і українській мовах.

— ЗАУПОКІЙНУ СЛУЖБУ БОЖУ і панахиду за душу бл. п. Олени Ціпановської відправив о. Савка в суботу 20. ц. м. в архикатедральному храмі в Перемишлі. Співав засяньский хор під орудою м-ра Чубинського.

— АНКЕТА окружного т-ва „Сільський Господар" відбудеться в Перемишлі 24. грудня ц. р. у Народнім Домі з таким порядком нарад: 1. Відкриття. 2. „Про ідею та практичну роботу в зимовій порі" — інж. Артюшенко. 3. Про загально-господарське положення і наші завдання — інж. Лучишин. 4. Співпраця з урядовими чинниками на господарському відтинку — інж. Мосора. 5. Внески та запити.

— ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ НА 1942 Р. „Сільський Господар", господарсько-кооперативний ілюстрований часопис Т-ва „Сільський Господар" та української кооперації в Генерал-Губернаторстві. Виходить що-місяця. Річна передплата 12 зол. Поодиноке число 1 зол. Для селян — гуртових передплатників (щонайменше 10 чисел на одну адресу) 10 зол. Замовляти: „Сільський Господар", Ярослав, Ринок 12, I. пов. Ч. тел. 159. Чекове конто ч. 2858.

— УДК В ЯРОСЛАВІ подає до відома, що в Полкиних нема табору полонених і УДК не має списів полонених. Супроти того просимо до УДК в справі полонених не звертатися, як також у цій справі ні до УДК, ні до Команди Таборів у Ярославі не приїздити. — УДК-Ярослав. 3х

— П. КОЛЬМАН АНТІН, ур. 5. I. 1913 р. у Майдані Горішньому, пов. Надвірна, студент медицини німецького університету в Празі, залишив в Перемишлі свої особисті документи і речі. Вони тепер є в УДК-Перемишль, вул. Костюшка ч. 5, „Народній Дім", де власник може їх відібрати.

КОРОТКІ ВІСТКИ

*** У минулий понеділок** похоронено в Тропав помершого ген.-фельдмаршала Едварда фон Бем-Ермолі з великою військовою парадою в приняві здвигу народу, що числив десятки тисяч.

*** Колишній японський посол у Лондоні**, Шіґемітсу, іменований послом при національному китайському уряді в Нанкіні. Шіґемітсу приходить на місце посла Гонда, який уступив із цього посту з огляду на своє здоровля.

*** В середу** відбулося засідання словацької державної ради, на якому президент міністрів і міністр закордонних справ д-р Тука говорив про закордонно-політичні питання. Предсідник державної ради подякував президентові міністрів за гідне заступництво Словаччини на берлінському конгресі в 1941 р.

*** В одній** радіопромові Ванчінвей заявив китайському народові, що накинена Японії війна є водночас оборонною війною цілої східньої Азії. Розгром Злучених Держав і Англії є однозначний із звільненням та зрівнанням у правах Китаю. Реорганізація Сх. Азії починає тепер здійснюватися. Тому й Китай мусить, як його закликав Ванчінвей, ділити з Японією добру і злу долю.

*** Урядово подали**, що дипльоматичний представник королівсько-єгипетського уряду явився 18. грудня в королівсько-мадярському міністерстві закордонних справ і подав, що королівсько-єгипетський уряд рішив 15. ц. м. зірвати дипльоматичні взаємини з королівсько-мадярським урядом.

*** В погоні за виновниками гавайської катастрофи** відкликано, як подає „Есошієйтед Прес" з Ню-Йорку, також керманича гавайського департаменту і головного вожда гавайського летунства. При цьому заявили, що зміни прийшли на підставі провізоричного звіту департаменту маринарки через „незадовільне підготування до ситуації".

*** Як подали у четвер**, на арґентинському кораблі вернуться японські, чи пак північно-американські дипльомати до батьківщини. Першим завданням арґентинського корабля буде забрати в Сан Франціско захопленого війною в Лос Енджелес арґентинського посла в Токіо, д-ра Кандіотта, і завезти до Японії. При цьому корабель забере японський дипльоматичний персонал і японський консулярний персонал у Злучених Державах Америки.

*** Альфреда Даф Купера**, дотеперішнього представника англійського воєнного уряду з осідком у Сінґапурі, іменували міністром для далекосхідніх справ з осідком у Сінґапурі. В цьому характері матиме він подібні функції, як державний міністр Літляйтн у Каїрі.

*** За вістками з Кембері**, проголосив австралійський міністр війни, що дотеперішнього головного вожда австралійських військ, ген. Милса, заступили ген.-майором Еврі Дуґлясом Винтером.

*** Згідно** з вісткою „Есошієйтед Прес" із Вошинґтону, міністерство війни Злучених Держав подало до відома, що літак із ген.-майором Гербертом Дарге пропав від 12. грудня. Літак відбував трансконтинентальний лет. Крім Даргена в літаку було 7 дальших старшин, серед них підполковник Чарлз Банді та полк. Жорж Райкер із міністерства війни.

*** Міністр війни Стімсон** — за вістками з Вошинґтону — заявив, що на Гаваях переведено зміну командування, бо слідство виявило недостаточну підготову на тих островах на випадок війни. Стімсон згадав, що усунених генералів Шорта і Мартина поставлять мабуть перед воєнний суд.

*** З Гавани** повідомляють, що в одному селі на південь від цього міста арештували в четвер 18 японців, яких підозрівають у шпіонажі. Серед арештованих має бути кілька японських старшин резерви фльоти. Декілька моторових човнів, що були власністю цих японців, сконфіскували.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ОЛЕКСА КУРЧАБА

абсольвент медицини, б. голова Української Студентської Громади в Познані, член Студ. Т-ва „Січ" у Ґрацу, по довгій і важкій недузі, принявши Св. Тайни, упокоївся в Бозі 20. XII. 1941 р. у Кракові в 29-ому році життя.

На похорони, які відбудуться з каплиці Раковицького цвинтара в понеділок 22 грудня 1941 р. в год. 15-ій запрошують Друзів і Знайомих Покійного

Батьки, Брат і Наречена.

ЗАХАР ДЗИНДРА

каменяр-мистець, помер після довгої і важкої недуги шлунка дня 5. XII. 1941 р. в Демні, пов. Стрий, скінчивши 61 літ свого трудолюбивого життя. Покійний, член українських товариств, був одним із тих численних українських батьків, що з праці рук удержував продовж догих літ у школах дітей.

Вічна Йому Память!

Справа додаткових харчевих карток

УДК в Кракові повідомляє, що асигнати на додаткові харчеві картки на м. січень 1942 видаватиме при вул. Зеленій 24/I п. 4, в такім порядку:

1) Понеділок дня 22. XII. в год. 8—12 і від 15—18 для букв А—М.

2) Дня 23. XII. в год. 8—12 і від 15—18 для букв Н—С.

3) Дня 24. XII. від 88—12 для букв від Т—Ю.

Хто в цих днях не вибере картки, тратить загалом можність дістати додаткову харчеву картку на м. січень 1942. До одержання харчевих додаткових карток треба предложити:

1) особисту виказку або посвідку реєстрації в УДК.

2) Посвідку вплачення вкладки до УДК за листопад 1941.

3) Червону харчеву картку, а від тих, що замешкалі в околицях Кракова, потвердження замешкання в даній місцевості, згл. також червону харчеву картку.

Українські родини тих, що служать при німецькому війську, мають право до додаткових харчевих карток ч. I. По ці картки треба звернутися до інсп. Геса, вул. Матейки ч. 11 і принести відповідні докази, та ці родини вже не мають права до додаткових харчевих карток ч. II.

УДК. Краків.

ОГОЛОШЕННЯ

Кіно театр „Штука“
Краків, вул. Яна 6.

Від пятниці 19. XII. до 25. XII. 1941 висвітлює фільми

Її особистий секретар

В гол. ролях: Густав Фреліх, Марія Андергаст, Фіта Бенкгоф, Тео Лінґен.

Додаток: **Актуальний звуковий тижневик.**

Щоби запобігти нелегальній торгівлі білетами вступу по ненормальних цінах, улекшується П. Т. Публиці доступ до каси в кожній бажаній годині. — Передпродажі нема.

Початок сеансів: в будні: 16, 18 і 20 год.; в неділі й свята: 14, 16, 18 і 20 год.
Просимо притримуватися початків сеансів.

Кінотеатр „СТЕЛЛЯ“
Краків, вул. Любіч 15.

Від вівтірка 16. XII. 1941 висвітлює фільми

ПАН ДОМУ

В гол. ролі Ганс Мозер.

Додаток: **Актуальний звуковий тижневик.**

Початок сеансів: в будні: 16, 18 і 20 год.; в суботи й неділі: 14, 16, 18 і 20 год.
В неділі й свята поранок в год. 11-ій.
Просимо притримуватися початків сеансів.

Пошукуємо фахівців:

1. РЕФЕРЕНТА ДО ДІЛУ ЗБІЖЕВИХ ПЕРЕТВОРІВ;
2. РЕФЕРЕНТА ДО ДІЛУ БАРАБОЛЬ, ЯРИН ТА ОВОЧІВ;
3. ВПРАВНІ МАШИНІСТКИ ЗІ ЗНАННЯМ СТЕНОГРАФІЇ;
4. ЛЮСТРАТОРІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ;
5. ВПРАВНИХ КНИГОВОДІВ.

Першенство мають кандидати зі знанням німецької мови. Подання з власноручно писаним життєписом і відписами свідоцтв просимо негайно вносити на адресу:

Landwirtschaftliche Kreishandelsgenossenschaft in Sanok

ДИРЕКЦІЯ ОКРУЖНОЇ РІЛЬНИЧО-ТОРГОВЕЛЬНОЇ КООПЕРАТИВИ (давніше „Лемківський Союз Кооператив“) у Сяноці.

2978 9-1

Кіно „ВАНДА“
Краків, вул. Гертруди 5.

Від пятниці 19. XII. до 25. XII. 1941 висвітлює фільми

Головне то щастя

В гол. ролях: Гайнц Ріман, Герта Файлер, Іда Віст, Ганс Ляйбельт, Фріц Одемар.

Додаток: **Актуальний звуковий тижневик.**

Початок сеансів: в будні: 16, 18 і 20 год.; в неділі й свята: 14, 16, 18 і 20 год.
Просимо притримуватися початків сеансів.

Кіно „АПОЛЛЬО“
Краків, Томаша 11 Тел. 111-20.

Від пятниці 19. XII. до 25. XII. 1941 висвітлює фільми

За гратами гарему

В головних ролях: Імперіо Арґентіна, Мануель Люна, Рікардо Меріно.

Додаток: **Актуальний звуковий тижневик.**

Початок сеансів: в будні: 16, 18 і 20 год.; в неділі й свята: 14, 16, 18 і 20 год.
Просимо притримуватися початків сеансів.

НОВОВІДКРИТА В ПЕРЕМИШЛІ, при вул. Францішканській ч. 13 (ч. тел. 1303, ч. пошт. скритки 313)

Українська Книгарня

заступника „Українського Видавництва“ в Кракові — РОМАНА МАРИНОВИЧА

має на складі й продає: шкільні підручники, белетристичні, релігійні, драматичні, правничі, наукові, научні, поетичні, дитячі, агрономічні, інженерські та інші видання краківські, празькі, берлінські й львівські та цінні видання закордону, тризуби, свастики, портрети українських і німецьких мужів, образи, погруддя, дереворити й плоскорізьби у виконанні наших найславніших артистів, мапи, карточки та канцелярійне приладдя. — Книгарням, Товариствам і Установам уділяється рабат. — Товар висилається за попереднім надісланням належности або за післяплатою. Товар до Галичини висилається лише за попереднім надісланням належитости залізницею.

2985 1—3

КІНО „АТЛЯНТІК“
КРАКІВ, СТРАДОМ 15.

Від пятниці 19. XII. до 25. XII. 1941 висвітлює (щодня)

СІМ ЛІТ НЕЩАСТЯ

(Комедія повна сміху і гумору)

В гол. ролях: Ганс Мозер, Тео Лінґен, Іда Віст, Вольф Аллях Ретти.

Додаток: **Актуальний звуковий тижневик.**

Початок програми в будні в год. 16, 18 і 20.
В неділі в год. 11, 14, 16, 18 і 20.
Прохаємо приходити точно на початок.

Кіно „УТІХА“
Краків, Старовісьльна 16 Тел. 125-16.

Від пятниці 19. XII. до 25. XII. 1941 висвітлює

Було їх троє

В гол. ролях: Ліль Даговер, Альбрехт Шенгальс, Марія Люїза Клявдіюс.

Додаток: **Актуальний звуковий тижневик.**

Початок сеансів: в будні: 16, 18 і 20 год.;
В суботу передпродажі нема. — В неділю представлення замкнені. Місця нумеровані. Білети на пополудневі представлення можна набути при касі в годинах пополудневих.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ І СКЛАД ПАПЕРУ

Самоверський Мирослав

Станиславів, вулиця Адольфа Гітлера ч. 19

ВЕДЕ ВІДДІЛИ:
а) КНИГАРСЬКИЙ,
б) ПАПЕРОВО-КАНЦЕЛЯРІЙНИЙ,
в) НАОЧНО-ТЕХНІЧНОГО ПРИЛАДДЯ,
г) МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ.

ПОРУЧАЄ:
1. Календарець на 1942 р. по 60 гр.
2. „Наша радість“, збірка казок і віршів по 2.50 зол. (методичний посібник для І. кл.).
3. „До Світа“, збірка казок і віршів. (Методичний посібник для II. кл.). 2.50 зол.
4. Князь Бравлін, іл. історичне оповідання.

При замовленні долучити при одній книжці 50 гр. на порто, при всіх книжках 1 зол. Книгарням рабат.

На складі всі видання українських видавництв. — Великий вибір самоучків і словарів в українській і польській мовах.

2958 3-3

ЕКСПЕДИТОР

ЗАРІЧНИЙ МИХАЙЛО

в Кракові, Мазовецка 39, тел. 160-09,

перевозить усякі товари, меблі, переводить збірні ладунки й залагоджує митні справи, вінкуляції і інкасо. — Веліть свій товар висилати на адресу:

Zaricznyj Mychajło, Krakau Hbf.

2608 16-20

УВАГА!

Банк українців у Ген. Губернаторстві

Кооп. Рільничий Банк

„УКРАЇНБАНК“

Кооператива з відп. уділами

в Ярославі, Залізнича 7, тел. 53.

Відділ у Кракові, — вул. Зелена 22 Тел. 212-28.
Відділ у Люблині, вул. **Краківська 78** Тел. 25-61.

Полагоджує всі банкові орудки.

2648 8-9

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол. 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.“: Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Ґубернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва“ Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. **Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.**

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво“, Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. - З друкарні „Нова Друкарня Денникова“ під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag“ G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei“, Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79.